

Віталіна Володимирівна ДРОБ'ЯЗКО,

студентка групи 3-1 ОО Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва

Науковий керівник - МЕЩЕРЯКОВ Володимир Євгенійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва

ЗНАЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Іноземні інвестиції відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» трактують як «всі види цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та іншої діяльності з метою отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту» [1].

Іноземні інвестиції поділяються на прямі, портфельні та реальні. Прямими іноземними інвестиціями вважаються капіталовкладення в реальні активи в інших країнах, в управлінні якими безпосередньо бере участь сам інвестор, при цьому кількість контрольованих акцій не повинна бути меншою за 25%. Портфельними інвестиціями є невеликі капітальні вкладення в акції закордонних підприємств, що не дають права на управління ними. Реальними іноземними інвестиціями є вкладення в землю, нерухомість, виробниче обладнання, витрати оборотного капіталу.

Прямі іноземні інвестиції мають суттєве значення для економіки країни. По-перше, завдяки виробничій та науково-технічній кооперації забезпечують ефективну інтеграцію національної економіки у світову. По-друге, служать джерелом капіталовкладень, причому у формі сучасних засобів виробництва. Також прямі іноземні інвестиції залучають вітчизняних підприємців до передового господарчого досвіду, сприяють поширенню інновацій, збільшенню продуктивності праці та підвищенню добробуту населення [2].

Залучення іноземних інвестицій в економіку України безперечно має позитивний ефект. Іноземні інвестиції створюють додаткову ринкову конкуренцію. В Україні існує дуже високий рівень концентрації виробництва в багатьох галузях. В цих умовах підприємства з іноземними інвестиціями можуть активізувати конкуренцію. Підвищення конкуренції є одним із факторів, що сприяє зменшенню загального рівня виробничих витрат на ринках окремих видів продукції. В умовах слабкого контролю за використанням державних позик інвестиційний ризик переноситься на іноземних інвесторів, які самостійно розв'язують проблему самоокупності. Присутність іноземних компаній може суттєво сприяти економічному розвитку, провокуючи конкуренцію на внутрішньому ринку та призводячи до підвищення продуктивності, зниження цін та більш ефективного розміщення ресурсів.

Головною проблемою інвестування на сьогодні є скорочення попиту на продукцію, що виготовляється. Це спричинено як низькою платоспроможністю

населення на внутрішньому ринку, так і зниженням експортних цін на світових товарних біржах. Основні ризики капіталовкладень полягають також в певних інституційних умовах: політична та економічна нестабільність, корупція на державному та побутовому рівні, неефективне державне управління, недосконала організаційно-правова база. Це все впливає на перспективу залучення інвестицій в країну загалом та в регіони зокрема.

Необхідно посилити гарантії інвесторам шляхом забезпечення прозорості приватизаційних процесів, розширити практику надання цільових кредитів для реалізації інвестиційних проектів, прискорення ухвалення законодавчих актів. У сучасних умовах надзвичайно важливим постає питання формування ефективного підприємницького середовища, що дасть змогу побудувати оптимальну стратегію розвитку вітчизняного виробництва. Безперечним є той факт, що одним з основних чинників, який сприяє розвитку іноземного інвестування, є державне регулювання інвестиційної діяльності. Необхідна радикальна перебудова інвестиційної політики, оскільки зменшення ролі держави в цьому процесі не було компенсовано можливостями ринкової самоорганізації інвестиційних процесів з урахуванням існуючого ринкового механізму. Потрібно посилювати функції держави регулювання, стимулювання, контролю та інформування в інвестиційній сфері [3], адже стратегічна мета України – увійти повноправним членом у світовий економічний простір, ефективно реалізувавши пріоритетні завдання державної політики, головними з яких є: інтенсифікація виробництва шляхом глибокої технологічної модернізації, масштабне залучення іноземних інвестицій, розвиток зовнішньоекономічних відносин.

Отже, для ефективного соціально-економічного розвитку України необхідне суттєве поліпшення інвестиційного клімату, яке передбачає запровадження таких заходів: удосконалення державного регулювання; створення необхідних умов для залучення іноземних інвестицій, які позитивно впливають на розвиток галузей та економіки в цілому; захист прав власності іноземних інвесторів тощо. Середньостроковою метою подальших реформ є створення сприятливого середовища для бізнесу, розвитку малого і середнього бізнесу, спрощення міжнародної торгівлі та підвищення ефективності ринку праці. Раціональне поєднання інтересів держави, іноземних інвесторів і вітчизняних товаровиробників забезпечить ефективний розвиток країни в цілому.

Список посилань

1. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 09.03.2020).
2. Беззуб І. Іноземні інвестиції в українській економіці. *Громадська думка правотворення*. 2016. № 12. С. 4–10. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2016/12.pdf> (дата звернення 09.03.2020).
3. РБК-Україна / Економіка URL: <https://www.rbc.ua/rus/economic> (дата звернення 09.03.2020).